

Gminny Program Wspierania Rodziny

W

**Gminie Bojszowy
na lata 2012-2014**

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Bojszowy na lata 2012-2014 jest strategicznym dokumentem Gminy Bojszowy opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy Bojszowy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojszowach. Podstawowym zadaniem GOPS jest bezpośrednio organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednio i pośrednio udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej i usługowej. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Niniejszy Program skupia się przede wszystkim na opiece świadczonej dla rodziny poprzez pomoc społeczną, ponieważ znaczną część zadań opieki nad dzieckiem i rodziną realizują zatrudnieni w pomocy społecznej pracownicy socjalni. Zadania te wchodzi w zakres Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i powinny zakładać działania zorientowane na

zabezpieczenie potrzeb, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego, poprawę jakości życia dzieci i rodzin, jak również podejmowania interwencji i objęcie opieką w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka. Wszystkie działania Programu powinny być skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej, a istotą działań podejmowanych przy realizacji tego Programu winno być wspieranie, a nie zastępowanie rodziny, nauczycieli i społeczności lokalnych w rozwiązywaniu problemów rodziny na naszym terenie. Wynika to z zasady pomocniczości stanowiącej obecnie zasadę konstytucyjną. Jeśli jakiś problem nie może być rozwiązany samodzielnie przez jednostki lub grupę, wówczas staje się on przedmiotem zainteresowania władzy publicznej, a w konsekwencji przedmiotem zadania publicznego. Wypracowany program jest propozycją zintegrowanych i planowanych kierunków działań w odniesieniu do mieszkańców Gminy Bojszowy.

2. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w ramach programu wspierania rodzin.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Gminny program wspierania rodziny w Gminie Bojszowy na lata 2012-2014” należy brać pod uwagę między innymi:

- Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2012 r. , poz. 788),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178 z późn. zm.),
- Ustawę z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2011r, Nr 45 poz. 235 z późn.zm.).

3. Cele i działania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bojszowy

CEL GŁÓWNY

**Tworzenie warunków umożliwiających realizowanie
wspólnej polityki na rzecz wzmocnienia rodziny**

CELE SZCZEGÓŁOWE

Promowanie wartości rodziny

DZIAŁANIE:

I. Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych poprzez:

1. Środowiskowe „spotkania rodzin” organizowane przez instytucje.
2. Umocnianie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych.
3. Wspieranie tworzenia lokalnych koalicji na rzecz rodziny.

II. Działalność edukacyjno- informacyjna na rzecz promowania rodziny poprzez:

1. Animowanie kampanii promocyjnej na rzecz umocniania wartości rodziny.
2. Działalność edukacyjna w zakresie aktywnego uczestnictwa rodziny w życiu publicznym- organizowanie konferencji, kursów, warsztatów itp.

Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu

DZIAŁANIE:

I. Wzmocnienie funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodziny poprzez:

1. Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów, uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
2. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci (dotyczących profilaktyki uzależnień, edukacji – w zakresie konstruktywnego spędzania czasu wolnego, edukacji – w zakresie doboru właściwych metod wychowania, edukacji dotyczącej radzenia sobie w kryzysie).
3. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, poprzez propagowanie działalności klubowej i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.
4. Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno- edukacyjnych.
5. Zwiększenie aktywności własnej rodziny, poprzez działania realizowane w środowisku lokalnym.
6. Aktywizowanie seniorów do życia w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej.
7. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej.
8. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród mieszkańców gminy oraz dzieci i młodzieży.

9. Współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

II. Propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowaniu dzieci poprzez:

1. Wspieranie wychowawczej roli szkoły, klubów sportowych, bibliotek, placówek wsparcia dziennego itp.
2. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.
3. Wspieranie działań dotyczących upowszechniania informacji o uprawnieniach dla rodziny i jej członków oraz o instytucjach i formach pomocy wspierających rodzinę.

III. Wdrażanie skutecznych programów zapobiegających kryzysowi w rodzinie i umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej poprzez:

1. Wspieranie rozwoju placówek ukierunkowanych na pomoc rodzinie w sytuacjach kryzysowych.
2. Wspieranie działań wychowawczych na rzecz dzieci z rodzin niepełnych.
3. Ochrona rodzin przed zagrożeniami i uzależnieniami poprzez edukację publiczną i współpracę z mediami.
4. Realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania marginalizacji oraz wykluczeniu społecznemu.
5. Realizacja programów terapeutycznych i interwencyjnych oraz programu dożywiania.
6. Wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego (psycholog, terapeuta, mediator).
7. Inicjowanie działań na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej członków rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

IV. Realizacja różnorodnych programów ukierunkowanych na ochronę dzieci, młodzieży i rodzin poprzez:

1. Wspieranie programów ochrony rodziny przed przemocą i jej skutkami.
2. Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa publicznego.

Inicjowanie i rozwój różnorodnych działań na rzecz dzieci i młodzieży

DZIAŁANIE:

- I. Wspomaganie aktywności edukacyjno- społecznej dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych bezrobociem, ubóstwem i społeczną marginalizacją poprzez:

1. Wspomaganie środowisk poprzez propagowanie i wspieranie infrastruktury sprzyjającej właściwemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie i wspieranie realizacji programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży.

Wdrożenie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem

DZIAŁANIE:

I. Podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną poprzez:

1. Prowadzenie działalności szkoleniowej w celu podniesienia kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin.

II. Inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny poprzez:

1. Wspieranie wspólnych działań różnych podmiotów w zakresie tworzenia kompleksowych programów na rzecz rodziny.
2. Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.
3. Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych.
4. Promowanie aktywności młodego pokolenia poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.
5. Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.
6. Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.
7. Tworzenie integracyjnych form wychowania, opieki i nauczania osób niepełnosprawnych.
8. Prowadzenie świetlic środowiskowych, klubów młodzieżowych dla dzieci i młodzieży.

4. Harmonogram realizacji Programu.

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współdziałania w koalicji z partnerami, z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami i osobami, specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Realizacja zadań zawartych w Programie odbywać się będzie w sposób ciągły i systematyczny, w ramach czasowych obowiązywania Programu, czyli w latach 2012-2014.

5. Zakończenie.

Gmina Bojszowy od kilku lat prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny, poprzez szereg działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia, działające na terenie Gminy. Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie coraz to lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci, co zahamuje proces umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną. Realizacja Programu zakłada wykorzystanie środków budżetu Gminy Bojszowy, budżetu państwa, pozyskiwanych środków EFS oraz środków przekazywanych przez sponsorów. Spodziewanym efektem ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.